

Phụ lục 1

Tóm tắt các ưu tiên của Chiến lược phát triển lưu vực dựa trên quản lý tổng hợp tài nguyên nước (BDS), thời kỳ 2016-2020 và hành động để thực hiện.

1) Giảm khoảng trống kiến thức để giảm thiểu rủi ro

Hành động để thực hiện ưu tiên 1)

- ✓ Nghiên cứu về sinh thái cá đánh bắt theo quan điểm giảm thiểu tác động do phát triển gây ra
- ✓ Nghiên cứu về sinh kế nông thôn và biện pháp đương đầu với những thay đổi xuyên biên giới theo đó các kế hoạch / dự án phát triển ngành có thể chấp nhận một chương trình nghị sự vì người nghèo
- ✓ Nghiên cứu đa dạng sinh học để thiết lập điều kiện môi trường nền và xu thế
- ✓ Nghiên cứu các phương án tăng khả năng trữ nước ở hạ lưu vực Mê Công phục vụ cho mục đích quản lý lũ và hạn
- ✓ Nghiên cứu tác động xuyên biên giới của BĐKH đối với tài nguyên nước và tài nguyên liên quan từ trung hạn đến dài hạn, và các phương án thích ứng
- ✓ Nghiên cứu sử dụng nước mặt và nước ngầm, tiềm năng tăng sử dụng, và sử dụng kết hợp nước ngầm

2) Tối ưu phát triển bền vững trên quy mô lưu vực và chia sẻ lợi ích, chi phí

Hành động để thực hiện ưu tiên 2)

- ✓ Đánh giá các kịch bản phát triển trung hạn để so chọn
- ✓ Thực hiện và cập nhật chiến lược phát triển và quản lý nghề cá quy mô lưu vực
- ✓ Hoàn thành xây dựng và thực hiện Kế hoạch tổng thể vùng về vận tải thủy
- ✓ Chuẩn bị và khuyến khích thực hiện chiến lược lưu vực về phát triển thủy điện bền vững
- ✓ Chuẩn bị và khuyến khích thực hiện chiến lược vùng về quản lý lũ đặc biệt cho vùng đồng bằng ngập lũ Campuchia – Việt Nam
- ✓ Thực hiện và cập nhật chiến lược thích ứng với BĐKH Mê Công và kế hoạch hành động
- ✓ Thúc đẩy, tiếp tục xác định và thực hiện các cơ hội chia sẻ lợi ích và chi phí, và thỏa thuận về các công trình nhấn mạnh tới các dự án quốc gia có ý nghĩa lưu vực và các dự án chung

3) Tăng cường bảo vệ tài sản môi trường đã được thỏa thuận chung

Hành động để thực hiện ưu tiên 3)

- ✓ Phân tích chức năng và dịch vụ của tài sản môi trường, thiết lập và thỏa thuận về tiêu chuẩn cho lựa chọn và bảo vệ các tài sản này, bao gồm các vị trí đa dạng sinh học ở hạ lưu vực Mê Công
- ✓ Chuẩn bị và khuyến khích thực hiện chiến lược lưu vực về bảo vệ, phát triển và quản lý các tài sản môi trường đã được lựa chọn

4) Củng cố các thủ tục sử dụng nước lưu vực và năng lực thực hiện ở quốc gia

Hành động để thực hiện ưu tiên 4)

- ✓ Rà soát các thủ tục của MRC và các chỉ dẫn kỹ thuật của các thủ tục và thực hiện các biện pháp cải thiện đã được thỏa thuận
- ✓ Rà soát cấu trúc thể chế và năng lực của các Ủy ban Mê Công quốc gia, thực hiện các biện pháp hỗ trợ khâu nối nhu cầu của mỗi nước
- ✓ Tăng cường năng lực trong thực hiện chức năng quản lý lưu vực sông cơ bản (CRBM) được chuyển giao cho quốc gia

5) Cải thiện phát triển và quản lý tài nguyên nước quốc gia

Hành động để thực hiện ưu tiên 5)

- ✓ Rà soát, cập nhật và thực hiện hướng dẫn thiết kế đập dòng chính
- ✓ Chia sẻ kinh nghiệm và cùng rút ra bài học từ việc áp dụng các chỉ dẫn cho phát triển và vận hành các dự án thủy lợi và dự án liên quan, bao gồm đập cho tưới, thủy điện và quản lý lũ trên sông nhánh
- ✓ Củng cố và thực hiện các chỉ dẫn cho quản lý đánh bắt cá và xây dựng chỉ dẫn để giám sát cá và đánh giá tác động đối với cá và giảm thiểu tác động
- ✓ Củng cố và thực hiện các chỉ dẫn thiết kế và vận hành các hệ thống tưới, bao gồm các hệ thống tưới thân thiện với cá
- ✓ Chấp thuận và thực hiện chỉ dẫn quản lý rủi ro lũ tổng hợp
- ✓ Thực hiện Kế hoạch hành động vùng về vận chuyển hàng hóa nguy hiểm và các chỉ dẫn và khung khổ quản lý vận tải thủy
- ✓ Củng cố và hỗ trợ thực hiện các chỉ dẫn cải thiện công tác quản lý đầu nguồn
- ✓ Chuẩn bị và thực hiện các chỉ dẫn để giải quyết rủi ro và cơ hội của biến đổi khí hậu trong các dự án thủy lợi và liên quan, bao gồm các chỉ dẫn thích ứng đối với thiếu nước và tác động của hạn hán

6) Cải thiện quản lý thông tin, truyền thông và các công cụ

Hành động để thực hiện ưu tiên 6)

- ✓ Cải thiện quản lý số liệu, thông tin, kiến thức và khả năng truy cập, truyền thông cho các bên liên quan
- ✓ Cải tiến hệ thống dự báo lũ vùng và thiết lập hệ thống cảnh báo lũ quét
- ✓ Thiết lập mạng lưới truyền thông khẩn cấp vùng về lũ và hạn
- ✓ Xây dựng và duy trì các phương pháp, mô hình, công cụ hài hòa phục vụ cho các mục đích giám sát và đánh giá
- ✓ Thiết lập và thực hiện các hệ thống giám sát theo yêu cầu của các Thủ tục MRC và Khung tiêu chí giám sát của MRC
- ✓ Thực hiện lập báo cáo hiện trạng lưu vực dựa trên Khung tiêu chí MRC

7) Tăng cường hợp tác với các đối tác và các bên liên quan

Hành động để thực hiện ưu tiên 7)

- ✓ Tăng cường hợp tác với ASEAN nhằm góp phần hội nhập vùng
- ✓ Củng cố liên minh và hợp tác chiến lược với sáng kiến Tiểu vùng Mê Công mở rộng (GMS)
- ✓ Tăng cường hợp tác với Trung Quốc về trao đổi kỹ thuật, chia sẻ thông tin và vận hành các đập thủy điện để thu được các tiềm năng lợi ích và giảm thiểu tác động bất lợi

- ✓ Tăng cường hợp tác với Myanmar về trao đổi kỹ thuật và Myanmar trở thành thành viên đầy đủ của MRC.

Phụ lục 2

Tóm tắt các ưu tiên của Chiến lược phát triển lưu vực dựa trên quản lý tổng hợp tài nguyên nước (BDS), thời kỳ 2011-2015 và hành động để thực hiện.

8) Giải quyết cơ hội và hậu quả của phát triển hiện nay bao gồm cả phát triển ở thượng nguồn (Mekong Lancang)

Hành động để thực hiện ưu tiên 1)

- ✓ Củng cố hợp tác với Trung Quốc
- ✓ Tăng cường phối hợp giữa các nước hạ lưu vực Mê Công (LMB) thông qua cải thiện việc thực hiện các Thủ tục của MRC
- ✓ Đạt được thỏa thuận về bảo vệ dòng chảy cơ bản trong mùa khô trên dòng chính sông Mê Công
- ✓ Quản lý rủi ro các dự án đã được cam kết và các biện pháp giảm thiểu

9) Mở rộng và thâm canh nông nghiệp có tưới vì an ninh lương thực và xóa đói giảm nghèo

Hành động để thực hiện ưu tiên 2)

- ✓ Chiến lược giảm thiểu hạn hán trong những vùng canh tác nhờ nước mưa
- ✓ Chỉ dẫn phát triển các hệ thống tưới thân thiện với cá
- ✓ Chỉ dẫn quản lý tổng hợp thuốc phòng trừ sâu bệnh
- ✓ Chỉ dẫn cải thiện quản lý tưới

10) Cải thiện bền vững phát triển thủy điện

Hành động để thực hiện ưu tiên 3)

a) *Hướng tới phát triển thủy điện bền vững trên sông nhánh*

- ✓ Xác định các tiểu lưu vực nhạy cảm về sinh thái;
- ✓ Đánh giá đa mục tiêu các dự án thủy điện
- ✓ Biện pháp giảm thiểu tác động tiêu cực của thủy điện sông nhánh
- ✓ Kế hoạch quản lý các điểm nóng môi trường bị tác động
- ✓ Đánh giá các phương án chia sẻ lợi ích

b) *Giải quyết sự không chắc chắn và rủi ro của các đập trên dòng chính*

- ✓ Thu thập các kiến thức thiết yếu phục vụ cho giảm thiểu sự không chắc chắn
- ✓ Xác định các phương án giảm thiểu rủi ro
- ✓ Tăng cường áp dụng Thủ tục thông báo (PNPCA)
- ✓ Chỉ dẫn thiết kế đập dòng chính

- ✓ Xây dựng hướng dẫn liên quan tới đất ngập nước hiện có và mới; thay đổi dòng chảy sông; và các tác động xói mòn và cải thiện các điều kiện xã hội

c) *Tiếp cận xem xét các phương án năng lượng kể cả các phương án thủy điện trên dòng chính*

- ✓ Đánh giá các phương án năng lượng dòng chính trong khuôn khổ chiến lược năng lượng quốc gia và vùng

11) Tìm các kiến thức thiết yếu để giải quyết sự không chắc chắn và giảm thiểu rủi ro

Hành động để thực hiện ưu tiên 4)

- ✓ Giữ bùn cát và chất dinh dưỡng và các rủi ro liên quan
- ✓ Giảm đánh bắt cá và hệ lụy xã hội
- ✓ Thay đổi đa dạng sinh học
- ✓ Tác động xã hội và sinh kế dọc hành lang dòng chính, Tonle Sap và hệ thống 3S

12) Các phương án chia sẻ lợi tiềm năng và chi phí của các cơ hội phát triển

Hành động để thực hiện ưu tiên 5)

- ✓ Các phương án chia sẻ lợi ích tiềm năng và chi phí của các cơ hội phát triển

13) Biến đổi khí hậu

Hành động để thực hiện ưu tiên 6)

- ✓ Đánh giá tác động của BĐKH tới nước và tài nguyên liên quan của hạ lưu vực Mê Công (LMB) trung hạn và dài hạn
- ✓ Chuẩn bị và đàm phán Chiến lược thích ứng với BĐKH cho LMB
- ✓ Nghiên cứu thí điểm hệ thống thích ứng với BĐKH

14) Lồng ghép việc xem xét quy hoạch phát triển lưu vực vào hệ thống quốc gia

Hành động để thực hiện ưu tiên 7)

- ✓ Điều chỉnh quy hoạch phát triển tài nguyên nước quốc gia và xác định dự án
- ✓ Giải quyết sớm các rủi ro đã được xác định trong quá trình xây dựng dự án
- ✓ Duy trì việc đăng ký dự án về phát triển tài nguyên nước và tài nguyên liên quan tại các Ủy ban quốc gia và Ban thư ký Ủy hội

15) Xây dựng tầm nhìn lưu vực và chiến lược quản lý ngành liên quan tới nước

Hành động để thực hiện ưu tiên 8)

- ✓ *Thủy sản*: Chiến lược quản lý cá toàn lưu vực
- ✓ *Giao thông thủy*: Chuẩn bị một kế hoạch tổng thể vận tải thủy trong vùng và xây dựng vận tải thủy nông thôn
- ✓ *Giao thông thủy*: Chuẩn bị kế hoạch tổng thể giao thông thủy cho Campuchia
- ✓ *Giao thông thủy*: Chuẩn bị kế hoạch cải thiện giao thông thủy
- ✓ *Quản lý rủi ro lũ và hạn*: Phân tích chi tiết thay đổi dòng chảy và lũ dọc dòng chính từ Đông Bắc Thái Lan tới Châu thổ
- ✓ *Quản lý đất ngập nước*: Giám sát tổn thất đa dạng sinh học ở vùng đất ngập nước có hệ sinh thái quan trọng sinh kế người dân địa phương phụ thuộc
- ✓ *Quản lý đất ngập nước*: Thúc đẩy quản lý tổng hợp đất ngập nước và hỗ trợ thực hiện công ước Ramsar cho những vùng đất ngập nước có hệ sinh thái quan trọng, sinh kế người dân phụ thuộc

16) Củng cố quy trình quản lý tài nguyên nước quốc gia

Hành động để thực hiện ưu tiên 9)

- ✓ Tăng cường năng lực trong giám sát nước ngầm và nước mặt
- ✓ Tăng cường năng lực trong cấp phép sử dụng nước (lấy nước và xả thải gây ô nhiễm) và đảm bảo tuân thủ các điều kiện cho phép và luật lệ
- ✓ Tăng cường năng lực về hệ thống thông tin tài nguyên nước

17) Củng cố quy trình quản lý lưu vực

Hành động để thực hiện ưu tiên 10)

- ✓ Tăng cường thực hiện các thủ tục của MRC
- ✓ Xây dựng và thúc đẩy hài hòa các phương pháp và công cụ
- ✓ Mở rộng và củng cố hệ thống giám sát quy mô lưu vực và quốc gia bao gồm cả tác động của biến đổi khí hậu
- ✓ Củng cố giám sát hiện trạng lưu vực và xây dựng báo cáo hiện trạng lưu vực
- ✓ Xây dựng và thực hiện một hệ thống giám sát tình hình phát triển dự án trên lưu vực
- ✓ Phát triển mạng lưới các cơ quan quản lý tài nguyên nước và tổ chức lưu vực sông
- ✓ Củng cố và hỗ trợ sự tham gia của các bên liên quan cấp quốc gia và cấp vùng
- ✓ Xây dựng chỉ dẫn hoặc cơ chế khuyến khích giải quyết bất đồng sớm

18) Xây dựng các mục tiêu môi trường, xã hội và tiêu chí nền (baselines)

Hành động để thực hiện ưu tiên 11)

- ✓ Thúc đẩy xây dựng mục tiêu lưu vực hoặc tiêu chí nền được thỏa thuận giữa các quốc gia
- ✓ Tăng cường thực hiện các thủ tục của MRC
- ✓ Xây dựng và thúc đẩy hài hòa các phương pháp và công cụ
- ✓ Mở rộng và củng cố hệ thống giám sát quy mô lưu vực và quốc gia bao gồm cả tác động của biến đổi khí hậu

19) Thực hiện chương trình đào tạo quản lý tổng hợp tài nguyên nước

Hành động để thực hiện ưu tiên 12)

- ✓ Xây dựng chương trình tăng cường năng lực theo mục tiêu quản lý tổng hợp tài nguyên nước gắn liền với các sáng kiến của MRC và bổ sung cho các hoạt động tại quốc gia

Ngoài các ưu tiên chiến lược trên Ủy hội còn tiến hành các nghiên cứu và xây dựng chỉ dẫn bổ sung và chuẩn bị cho việc giám sát, đánh giá thực hiện Chiến lược như sau

20) Các nghiên cứu và chỉ dẫn

- ✓ *Vùng cư trú ưu tiên và điểm nóng môi trường*: Xác định và xây dựng các kế hoạch quản lý cho những vùng bị tác động trung bình và cao do sự thay đổi dòng chảy :
- ✓ *Đập dòng chính*: Giảm thiểu tác động biến dòng chính thành những vùng nước chảy chậm do xây dựng đập
- ✓ *Sản xuất năng lượng*: Đánh giá tiềm năng thủy điện dòng nhánh và dòng chính và các phương án năng lượng thay thế, bao gồm cả các thủy điện sáng tạo không ảnh hưởng tới sự liên tục ở hạ du

- ✓ *Đập dòng chính*: Mô hình hóa chi tiết về tác động liên quan tới lũ ở thượng lưu Kratie để hiểu rõ hơn về tác động thay đổi dòng chảy ở những đoạn sông khác nhau và hiểu đập dòng chính làm thay đổi dòng chảy như thế nào
- ✓ *Quản lý lũ ở châu thổ*: Nghiên cứu trên quy mô lưu vực và đa ngành về các phương án quản lý lũ dài hạn cho châu thổ Mê Công đối phó với sức ép phát triển đất, nước biển dâng, biến đổi khí hậu và các kế hoạch phát triển thượng nguồn
- ✓ *Nghiên cứu thích ứng với BĐKH tại các tiểu lưu vực*: Nghiên cứu xu thế biến đổi khí hậu bao gồm các sự kiện cực trị để lồng ghép vào các kế hoạch ngành liên quan tới nước kể cả thủy điện
- ✓ *Nghiên cứu tác động của BĐKH*: Chương trình giám sát và đánh giá để phân tích mối liên can của BĐKH đối với thủy văn dài hạn trên lưu vực, nông nghiệp, an ninh lương thực, các điều kiện sinh thái và đa dạng sinh học
- ✓ *Nước ngầm*: Điều tra nước ngầm trên toàn lưu vực, bao gồm cả kế hoạch phát triển và quản lý
- ✓ Xây dựng chỉ dẫn quản lý nước ngành được lựa chọn

21) Giám sát, đánh giá và báo cáo

- ✓ Thiết kế hệ thống giám sát thực hiện chiến lược
- ✓ Hệ thống giám sát thực hiện chiến lược được triển khai
- ✓ Cập nhật chiến lược cho thời kỳ sau